

ธุรกิจร้านอาหาร

บทวิเคราะห์ธุรกิจ ประจำปีเดือน กุมภาพันธ์ 2562

- ❖ มูลค่าตลาดธุรกิจร้านอาหารในประเทศไทยปี 2560 - 2561 มีมูลค่าสูงกว่า 4 แสนล้านบาท และมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผสมกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจที่เพิ่มขึ้นทุกปี ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้ผู้ประกอบการรายใหม่ เข้าสู่ตลาดธุรกิจร้านอาหารอย่างต่อเนื่อง
- ❖ พฤติกรรมผู้บริโภคยุคปัจจุบันที่รีบเร่ง และต้องการความสะดวกรวดเร็ว ถือเป็นโอกาสของผู้ประกอบการร้านอาหารในการนำเทคโนโลยีมาช่วยบริหารต้นทุนการดำเนินการและเพิ่มช่องทางใหม่ในการให้บริการเพื่อเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้อย่างหลากหลาย
- ❖ ธุรกิจร้านอาหารเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว โดยปัจจุบันการท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักของประเทศ ในปี 2561 ทำรายได้ถึง 2,007,503 ล้านบาท และพบว่ามูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติ ใช้จ่ายในด้านค่าอาหารและเครื่องดื่มเป็นลำดับที่ 3 รองจากที่พักและการคมนาคมขนส่ง สอดคล้องกับการมีชื่อเสียงของอาหารไทยในระดับโลก ประกอบกับการสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรมในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรองของภาครัฐและเอกชน ล้วนเป็นปัจจัยผลักดันให้ธุรกิจร้านอาหารเติบโตตามอย่างต่อเนื่อง

ธุรกิจร้านอาหาร

56101 การบริการด้านอาหารในภัตตาคาร/ร้านอาหาร

56302 การบริการด้านเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์เป็นหลักในร้าน

*จัดประเภทธุรกิจ ตามหลักการจัดการมาตรฐานอุตสาหกรรม (ประเทศไทย) ปี 2552 กระทรวงแรงงาน

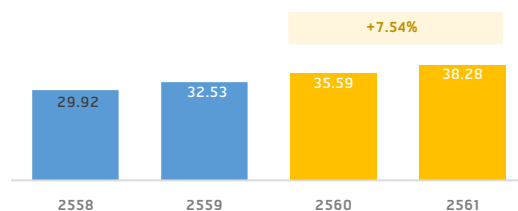

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

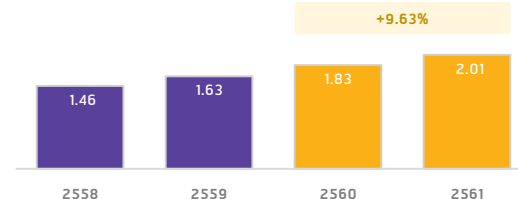
ปัจจุบันธุรกิจร้านอาหารมีความเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว โดยภาคการท่องเที่ยวมีส่วนสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการขยายตัวของธุรกิจร้านอาหาร เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ได้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวซึ่งพบว่ามีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี เมื่อพิจารณาสถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา (ปี 2558-2561) มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึง 38,277,300 คน จำนวนนักท่องเที่ยวขยายตัวถึง 7.54% และรายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในช่วง 4 ปีที่ผ่านมาที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 มีรายได้สูงถึง 2,007,503 ล้านบาท มีการขยายตัวอยู่ที่ 9.63%

โดยค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงสุด 3 อันดับแรก ใช้จ่ายกับ ที่พัก สินค้าและของฝาก และอาหารและเครื่องดื่ม ตามลำดับ ซึ่งค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2560 มีมูลค่าถึง 376,131.80 ล้านบาท เติบโตถึง 14.27% เนื่องจากอาหารไทยเป็นที่รู้จักและยอมรับทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรสชาติที่เป็นเอกลักษณ์ ความหลากหลายของอาหารและความคุ้มค่า จึงทำให้อาหารไทยเป็นหนึ่งในแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนประเทศไทย

กราฟที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ (ล้านคน)

กราฟที่ 2 รายได้จากนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านล้านบาท)

ตารางที่ 1 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (ล้านบาท)

Item	2557	2558	2559	2560
Accommodation	353,635.35	432,537.26	480,135.59	527,092.44
Shopping	278,452.55	354,441.39	396,999.06	451,069.67
Food & Beverage	228,052.60	283,230.30	329,145.24	376,131.80
Local Transport	119,183.59	144,828.10	163,891.87	179,450.43
Entertainment	122,842.96	153,830.70	157,483.41	170,416.41
Sightseeing	44,641.12	55,846.38	63,040.42	70,827.98
Miscellaneous	14,845.35	19,805.11	24,069.74	28,887.10
Medical Care	11,144.65	12,631.04	18,732.22	27,229.16
Total	1,172,798.17	1,457,150.28	1,633,497.55	1,831,104.99

การเติบโตของธุรกิจ

การจัดตั้งธุรกิจในปี 2561 มีจำนวน 2,197 ราย เพิ่มขึ้น 9.52% เมื่อเทียบกับปี 2560 ในส่วนของมูลค่าทุนจดทะเบียนจัดตั้งธุรกิจในปี 2561 มูลค่า 6,794 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 50.54% เมื่อเทียบกับปี 2560

ในปี 2561 ธุรกิจร้านอาหารมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้น สอดคล้องกับการเติบโตของการท่องเที่ยวซึ่งพบว่า มูลค่าการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติใช้ไปกับอาหารและเครื่องดื่มสูงเป็นลำดับที่ 3 รองจากที่พักและคมนาคมขนส่ง ประกอบกับการขยายตัวของธุรกิจร้านอาหารที่มีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ อีกทั้งนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเมืองรอง จัดโปรโมท 20 เส้นทางอาหารถิ่น ดึงกลุ่มนักท่องเที่ยวเข้าเมืองรอง

จำนวนธุรกิจและมูลค่าทุน ณ 28 กุมภาพันธ์ 2562

ธุรกิจร้านอาหาร ที่ดำเนินกิจการอยู่ จำนวน 14,413 ราย คิดเป็น 1.98% ของธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ทั้งสิ้น มูลค่าทุน 99,155.96 ล้านบาท คิดเป็น 0.59% ของธุรกิจที่ดำเนินการอยู่ทั้งสิ้น

ธุรกิจส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบบริษัทจำกัด จำนวน 12,486 ราย คิดเป็น 86.63% มีมูลค่าทุน 92,140.61 ล้านบาท คิดเป็น 92.92% โดยธุรกิจนี้มีมูลค่าทุนไม่เกิน 5 ล้านบาทสูงถึง 82.39%

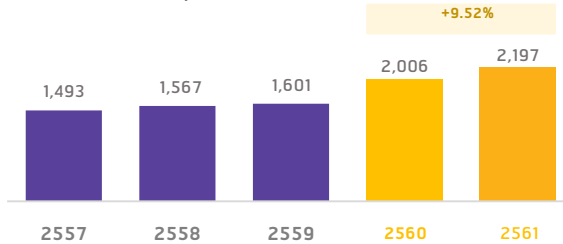
การเพิ่มทุนของธุรกิจมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 เพิ่มทุน 10,848.84 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 116.43% เมื่อเทียบกับปี 2560

การกระจายตัวของธุรกิจ

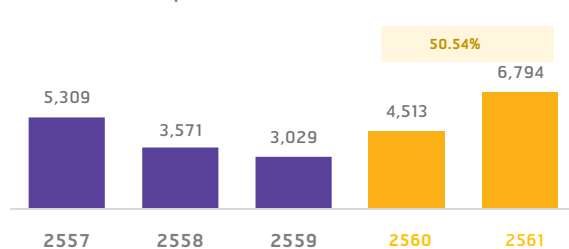
ธุรกิจนี้ตั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สูงสุด คิดเป็น 41.87% มีมูลค่าทุน 69.84% รองลงมาคือภาคใต้ คิดเป็น 20.99%

เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่ประกอบธุรกิจร้านอาหารสูงสุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และเชียงใหม่ ตามลำดับ ซึ่งแต่ละจังหวัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศ ในส่วนพื้นที่กรุงเทพมหานคร นั้น นอกจากจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติแล้ว ยังเป็นชุมชนเมืองที่มีประชากรอาศัยอยู่จำนวนมาก โดยมีการใช้ชีวิตแบบเร่งรีบ ต้องการความสะดวกรวดเร็วทำให้มีการใช้บริการร้านอาหารเป็นจำนวนมาก นอกจากจะใช้เป็นที่รับประทานอาหารแล้วยังใช้เป็นที่พักผ่อนสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนอีกด้วย

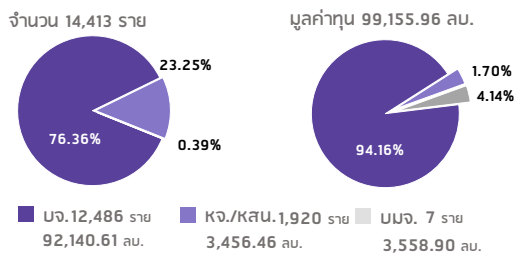
กราฟที่ 3 จำนวนธุรกิจตั้งใหม่ (ราย)

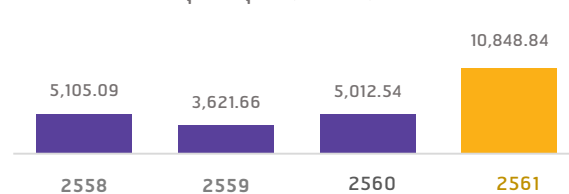
กราฟที่ 4 จำนวนทุนจดทะเบียนตั้งใหม่ (ล้านบาท)

กราฟที่ 5 ธุรกิจดำเนินกิจการอยู่

กราฟที่ 6 การเพิ่มทุนของธุรกิจ (ล้านบาท)

ตารางที่ 2 นิติบุคคลดำเนินกิจการอยู่แบ่งตามภาค

ที่ตั้งของนิติบุคคล	จำนวน		ทุน	
	ราย	%	ล้านบาท	%
กรุงเทพมหานคร	6,035	41.87	69,252.32	69.84
กลาง	1,282	8.89	5,146.21	5.19
ตะวันออก	2,102	14.58	7,949.76	8.02
ตะวันออกเฉียงเหนือ	530	3.68	1,501.89	1.51
เหนือ	1,036	7.19	2,655.80	2.68
ใต้	3,025	20.99	11,462.31	11.56
ตะวันตก	403	2.80	1,187.67	1.20
รวม	14,413		99,155.96	

การลงทุนของต่างชาติในนิติบุคคลไทย

การลงทุนของต่างชาติในนิติบุคคลไทยที่ประกอบธุรกิจร้านอาหาร ณ 28 ก.พ. 62 มีมูลค่าการลงทุน 11,942.51 ล้านบาท คิดเป็น 12.04% ของการลงทุนในธุรกิจนี้

โดยสัญชาติที่ลงทุนในธุรกิจสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น มูลค่า 1,461.35 ล้านบาท คิดเป็น 12.24% อเมริกา มูลค่า 994.81 ล้านบาท คิดเป็น 8.33% และฝรั่งเศส มูลค่า 954.02 ล้านบาท คิดเป็น 7.99%

ต่างชาติยังทยอยกันเข้ามาลงทุนเปิดกิจการในเมืองไทย แสดงให้เห็นว่าตลาดร้านอาหารยังมีอนาคตที่ดี โดยอาหารญี่ปุ่นก็เป็นที่ยอมรับในปัจจุบันและคาดว่าจะขยายตัวต่อไปได้ ขณะเดียวกัน นักลงทุนไทยยังคงต้องปรับตัว ทั้งรสชาติและบริการ เพื่อรับกับการบุกตลาดของเครือข่ายร้านอาหารชื่อดังจากต่างประเทศ

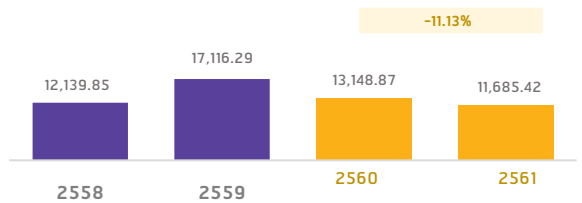
ผลประกอบการธุรกิจ (ปี 2557-2560)

รายได้ของธุรกิจนี้มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี 2557-2560 ซึ่งในปี 2560 มีรายได้รวม 230,194 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 คิดเป็น 12.12% โดยอัตราการเติบโตของรายได้สูงสุดในปี 2559 อยู่ที่ 13.66% เฉลี่ยอยู่ที่ 10.10% ต่อปี

ในส่วนของการทำงานกำไรของธุรกิจนี้ ตั้งแต่ปี 2557-2560 มีการทำกำไรสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโดยเฉพาะในปี 2560 มีกำไรสุทธิรวม 12,208 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2559 ถึง 158% สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจร้านอาหารมีโอกาสเติบโตและมีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับธุรกิจโรงแรมซึ่งเป็นธุรกิจสนับสนุนและเกี่ยวข้องที่มีการเติบโตในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะปัจจัยสนับสนุนจากการท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นจึงเป็นโอกาสของผู้ประกอบการที่จะขยายกลุ่มลูกค้าจากฐานลูกค้าเดิมไปสู่กลุ่มลูกค้าใหม่ แต่อย่างไรก็ตามธุรกิจจะต้องปรับตัวตามกระแสสังคม โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำกำไรให้กับธุรกิจ

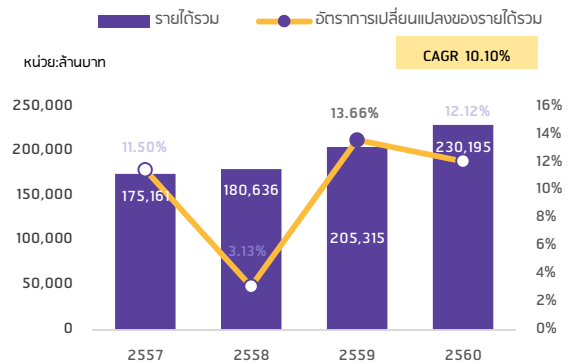
กราฟที่ 8 การลงทุนของต่างชาติในนิติบุคคลไทย

ตารางที่ 2 การลงทุนของต่างชาติในนิติบุคคลไทย

สัญชาติ	มูลค่า (ล้านบาท)	%
ไทย	87,213.45	87.96
ญี่ปุ่น	1,461.35	1.47
อเมริกา	994.81	1.00
ฝรั่งเศส	954.02	0.96
สัญชาติอื่นๆ	8,532.33	8.61
รวม	99,155.96	100.00

กราฟที่ 3 ผลประกอบการ (ปี 2557-2560)

กราฟที่ 4 ตัวเลขทางการเงินที่สำคัญ

ปีงบประมาณ	2558	2559	2560
ผลประกอบการของธุรกิจ			
จำนวนงบที่นำส่งงบการเงิน (ราย)	8,741	9,273	9,692
รายได้รวม (ล้านบาท)	180,635.51	205,314.62	230,194.97
อัตราเติบโตของรายได้รวม (%)	3.13	13.66	12.12
กำไร (ล้านบาท)	2,827.07	4,729.13	12,208.66

อัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจ

สภาพคล่องของกิจการ จากอัตราส่วนสภาพคล่องของธุรกิจมีค่ามากกว่า 1 ติดต่อกัน 3 ปี (2558-2560) แสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องที่ดีของธุรกิจ จากการที่ธุรกิจมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินระยะสั้น ส่งผลให้ธุรกิจ มีความสามารถในการชำระหนี้สินของกิจการ

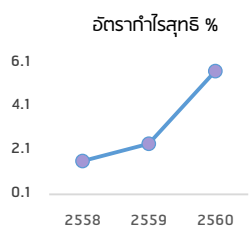
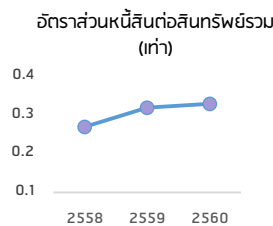
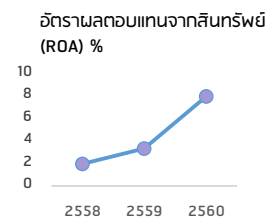
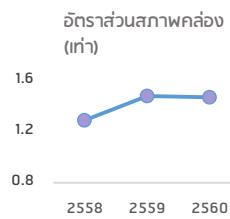
การบริหารสินทรัพย์ จากอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2560 อยู่ที่ 7.96% แสดงให้เห็นถึงความสามารถทำกำไรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการบริหารสินทรัพย์มาดำเนินการก่อให้เกิดรายได้แก่ธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการหนี้สิน จากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมตั้งแต่ปี 2558 มีการสูงขึ้นเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างหนี้สิน และความสามารถในการชำระหนี้ของธุรกิจ

อัตราส่วนกำไรสุทธิ ตั้งแต่ปี 2558-2560 มีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจแต่อย่างไรก็ตามธุรกิจร้านอาหารมีแข่งขันที่สูง ผู้ประกอบการควรปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้ทันต่อสังคมและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อรักษาผลตอบแทนอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 4 อัตราส่วนทางการเงินของธุรกิจร้านอาหาร

ปีงบการเงิน	2558	2559	2560
ผลประกอบการรวมของบริษัทที่ส่งงบการเงิน			
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.29	1.48	1.47
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)	1.95%	3.33%	7.96%
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (เท่า)	0.27	0.32	0.33
อัตราส่วนกำไรสุทธิ (%)	1.63%	2.41%	5.73%

แนวโน้มธุรกิจและบทสรุป

แนวโน้มของธุรกิจร้านอาหารยังคงมีโอกาสเติบโตและทำกำไรได้สูง โดยมูลค่าตลาดธุรกิจร้านอาหารในประเทศไทย ปี 2560 - 2561 มีมูลค่าสูงกว่า 4 แสนล้านบาท และมีแนวโน้มเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผนวกกับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจที่เพิ่มขึ้นทุกปี ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้ผู้ประกอบการรายใหม่ เข้าสู่ตลาดธุรกิจร้านอาหารอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีการแข่งขันสูง ผู้ประกอบการจึงควรปรับตัวตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับรสชาติและคุณภาพของอาหาร แต่ยังคงคำนึงถึงพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภค และการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการดำเนินการเพื่อเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงลูกค้าและลดต้นทุนในการดำเนินการ ซึ่งจะส่งผลให้กำไรเพิ่มขึ้น

❖ พฤติกรรมผู้บริโภคกับกระแสธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง

จากการเติบโตของเมืองและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ผู้บริโภคต้องใช้ชีวิตประจำวันที่เร่งรีบและมีการเชื่อมโยงผ่านเทคโนโลยีที่มากขึ้น ทำให้พฤติกรรม การอุปโภคบริโภคของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป เช่น

- การใช้บริการ Food delivery เช่น Line Man, Food Panda, Uber Eats และ Grab Food สำหรับลูกค้าที่ต้องการความสะดวกสบายและความรวดเร็ว โดยไม่ต้องรอคิวที่ยาวนาน

- การใช้แอปพลิเคชันเพื่ออำนวยความสะดวก เช่น การจองโต๊ะล่วงหน้าผ่าน Eatigo

- การเกิด Foodie influencer ซึ่งเป็นเพจรีวิวอาหาร เพื่อเพิ่ม Story Telling ให้สามารถดึงดูดใจลูกค้าได้ ทั้ง รูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส

- การสร้าง Platform ในการค้นหาร้านอาหาร เช่น Wongnai และ Tripadvisor

- การบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ (Healthy Food) อาหารกึ่งสุขภาพ และอาหารอินทรีย์ (Organic Plant-Based Food) โดยการปรับปรุงรสชาติ และส่วนผสมให้ตรงกับความต้องการและรสนิยมของผู้บริโภคให้มากขึ้น

ดังนั้นผู้ประกอบการต้องปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการขยายสาขาไปยังบริเวณที่การแข่งขันยังไม่รุนแรง การปรับเมนูให้เหมาะสมกับเทรนด์ของผู้บริโภค การสร้างความแตกต่าง และ story telling ต่างๆ เพื่อสร้างความสนใจให้กับลูกค้า รวมถึงการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงที่หลากหลายของลูกค้า เช่น การโฆษณาผ่านสื่อ Social media ต่างๆ และการเพิ่มช่องทางการจัดส่งในรูปแบบของ Delivery food ดังเช่น Line Man และ Grab Bike เป็นต้น นอกจากนี้ภาครัฐก็มีส่วนส่งเสริมธุรกิจอาหารในรูปแบบต่างๆ เช่น โครงการ Thai Select เพื่อประชาสัมพันธ์การรับรู้ผ่านสื่อต่างๆ และหลักสูตร Restaurant 4.0 สำหรับเสริมสร้างองค์ความรู้แก่ผู้ประกอบการ เป็นต้น

❖ ช่องทางและรูปแบบธุรกิจใหม่ๆ เพื่อสร้างกำไร

ตั้งแต่ปี 2557-2560 รายได้ของกลุ่มธุรกิจนี้มีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉลี่ย 10.10% ต่อปี สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจร้านอาหารมีโอกาสเติบโต ผู้ประกอบการจึงควรปรับตัวหาช่องทางและรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสร้างกำไรให้ธุรกิจเพิ่มขึ้น เช่น

- การใช้แอปพลิเคชันในการบริหารร้านอาหาร เช่น นำระบบ POS มาใช้บริหารจัดการร้านอาหาร และการรายงานผลต่างๆ ผู้ประกอบการสามารถนำมาวิเคราะห์ เพื่อเพิ่มรายได้ ลดต้นทุน แก้ปัญหาต่างๆ รวมถึงพัฒนาธุรกิจต่อไป

- การสร้างความสัมพันธ์และความผูกพันกับลูกค้า เช่น การสมัครสมาชิก การจัดโปรโมชั่นช่วงเดือนเกิด หรือ การคิดโปรโมชั่นร่วมกับแอปพลิเคชันหรือบัตรเครดิตต่างๆ ในการมีส่วนลดหรือสะสมแต้ม เพื่อเข้าถึงไลฟ์สไตล์และดึงดูดให้ลูกค้ามาใช้บริการร้านอาหารบ่อยขึ้น

- กระตุ้นการใช้บริการในช่วงที่มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการน้อย เช่น จัดโปรโมชั่นในช่วง Happy Hour รวมถึงการขายดีลล่วงหน้าผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชันต่างๆ โดยกำหนดระยะเวลาการใช้บริการเฉพาะในช่วงเวลาที่มีลูกค้าเข้ามาใช้บริการน้อย

